

Taxus (Tis)

čeleď: Taxaceae

Vyskytují se zpravidla na severní polokouli. Jedná se o stálezelené dvoudomé nebo jednodomé stromy nebo keře. Borka je hnědočervená. Větve vyrůstají asymetricky střídavě. Listy vyrůstají ve spirále, jsou přisedlé (max. krátce řapíkaté), čárkovité, rovné nebo zahnuté, na spodní straně mají 2 světlešedé šedomodré nebo světležluté stomatální pruhy. Květenství vyrůstá samostatně, samčí šištice jsou stopkaté, kulovité, na bázi se překrývají listeny, samičí jsou prakticky přisedlé a mají také několik překrývajících se listenů. Plody mají červený nebo oranžový slizovitě dužnatý míšek (jako jediná část rostliny není jedovatá) a vlastní semeno má tvrdé vejčité hnědé osemení. Nejznámějším druhem je *T. baccata*.

Vyhovují mu vápenité půdy bohaté na živiny, dokážou ale růst i v jiných, pokud nejsou suché nebo naopak příliš vlhké. Mohou růst na plném slunci i ve stínu. Dobře snášejí seřiznutí.

Množí se semeny (stromovitý charakter) nebo řízků (keřovitý charakter).

Taxus baccata (Tis červený)

oblasti: Andalusie, Arménie, Česká republika, Francie, Gruzie, Írán, Irsko, Itálie, Karpaty, Katalánsko, Kavkaz, Krym, Malá Asie (Anatolie), Massachusetts, Německo, New York, Norsko, Pennsylvania, Polsko, S Afrika, Sýrie, Švédsko, Švýcarsko, Ukrajina, Velká Británie, Washington

Roste od Británie Malou Asii. Patří mezi stálezelené a dvoudomé rostliny. Údajně se dožívá až 3000let. Dorůstá výšky (3 -) 12 - 20m s šířkou do 10m a s jedním nebo více kmeny. Vytváří kuželovitý tvar. Barva kmene je tmavěhnědá až nafialovělá či načervenalá a odlupuje se v plátech. Nové přírůstky zůstávají 3 - 5let zelené, teprve pak začínají hnědnout. Jehlice mají tmavězelenou barvu s 2ma bílými pásky na spodní straně, mají délku 1,5 - 3 (i 3,5)cm, šířku 5mm, odstupují od větví pravoúhle, jsou uspořádány řemenitě ve 2 řadách, nemají žádné pryskyřičné kanálky (má jedové kanálky) a vytrvávají 8 let. Kvete od jara do podzimu, kdy se velmi tvrdá zrna obalí sytě rudými míšky. Míšky jako jediné nejsou jedovaté, naopak v semenech je koncentrace jedu nejvyšší. Pravděpodobně nejstarší exemplář roste v zámecké zahradě ve Vilémovicích na Vysočině (cca 1800 let). Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Adpressa' - rozložitý asymetrický keřovitý habitus; výška 4 - 6m; větve vystoupavé, při vrcholu až vodorovné, kvetoucí trochu delší; listy tupě špičaté až dlouze vejčité, tmavězelené, dlouhé 0,5 - 1cm, spodní strana modrozelená; samičí
- 'Adpressa Aurea' - rozložitý asymetrický keřovitý habitus; výška 2 - 3m; větve vystoupavé, při vrcholu až vodorovné, kvetoucí trochu delší; jehlice na koncích větví žluté, ostatní žlutopestře; samičí
- 'Adpressa Erecta' - vzpřímený široce kuželovitý habitus; výška 3 - 5m; větve vzpřímené; listy tupě špičaté, tmavězelené, dlouhé 1,5cm, široké 3mm, spodní strana bledězelená; samičí
- 'Adpressa Pyramidalis' - vzpřímený široce kuželovitý habitus; výška 3 - 5m; větve strnule vzpřímené; listy tupě špičaté, tmavězelené, dlouhé 1,5cm, široké 1mm, spodní strana bledězelená; samičí
- 'Adpressa Variegata' - řídký habitus; vrcholové větve vzpřímené; listy žluto- až žlutobílopestře, střední pruh zelený
- 'Albospica'
- 'Albovariegata' - listy zkadeřené s bělavou kresbou
- 'Amersfoot'/'Amersforte' - kuželovitý nižší řidší keř; větve tuhé, rozkladité, mladé husté, krátké a

hnědé; listy paprscité, tmavězelené, vejčité, dlouhé 5 - 7mm, široké 3 - 4mm, spodní strana bledší; pomalý růst

- 'Argentea Minor'/'Dwarf White' - zakrslý habitus; větve převislé; listy stříbřitěbíle lesklé, na okraji stříbřitý proužek; pomalý růst

- 'Aurea' - široce kuželovitý hustý habitus; výška 3 - 4m; větve v mládí žluté, později zelené; listy husté, malé, žluté až žlutě pruhované, ve 2. roce zelené; samičí

- 'Aureovariegata' - široký řídký habitus; výška 3 - 5m, šířka ve vyšším věku i mnohem větší; listy žlutopestře

- 'Backhousii' - větve husté, krátké; jehlice husté, tupé, tmavězelené, dlouhé 1 - 1,2cm, široké 2 - 2,5mm, spodní strana bledězelená

- 'Barmstedter'

- 'Barronii' - kuželovitý symetrický habitus; větve v mládí žluté; listy žluté

- 'Beteramsii' - sloupovitý habitus; větve vzpřímené; větve v mládí světležluté, později zelené; listy větší, tmavězelené

- 'Buxtonensis' - zakrslý zploštělý široký habitus; v 70ti letech výška 50cm, šířka 4 - 5m; jehlice srpovité, vzpřímené, směřující kupředu, tmavězelené, dlouhé 2 - 2,5cm, široké 2mm, spodní strana bledězelená

- 'Cappenberg' - sloupovitý kompaktní habitus; větvičky krátké; listy tmavězelené, dlouhé 0,9 - 1,5cm; pomalý růst

- 'Cavendishii' - zakrslý rozkladitý habitus; výška do 40cm, šířka 2m; větve zpeřené, rozložené, špičky zahnuté k zemi; jehlice směřují vzhůru nebo kupředu, mírně zahnuté, tmavě modrozelené, střední žebro nápadné, dlouhé 2 - 3cm, široké 2 - 2,5mm, spodní strana bledězelená

- 'Columnaris' - úzce sloupovitý habitus; větve husté, krátké; listy malé, zelené, na okraji se žlutým pruhem; pomalý růst

- 'Compacta' - zakrslý kulovitý habitus; výška i šířka 1,3m; větvičky bohaté, dlouhé 4 - 6cm; listy paprscité, mírně zahnuté, lesklé, tmavězelené, dlouhé 0,5 - 1cm, široké 1 - 1,5mm, spodní strana bledší s tmavým centrálním pruhem

- 'Compressa' - zakrslý úzce kuželovitý hustý habitus; větvičky bohaté, tuhé, slabé; listy krátké, bledězelené, vyrůstají všemi směry

- 'Contorta'/var. contorta - větve zkroucené; listy zkadeřené, vyrůstají všemi směry

- 'Corley's Coppertip' - asymetricky keřovitý habitus; listy měďnaté

- 'Cristata' - zakrslý asymetricky zkroucený habitus; v 10ti letech výška 10cm; listy zelené, při rašení žlutorůžové

- 'David' - široce sloupovitý kompaktní habitus; v 15ti letech výška 1m, šířka 50 - 70cm; listy krátké, lesklé, žluté, později žlutozelené

- 'Davisii' - úzce kuželovitý habitus; větve i větvičky vzpřímené; listy hustě paprscité, slabé, tmavě modrozelené, dlouhé 2cm, široké 2mm

- 'Decora' - zakrslý vzpřímený habitus se zploštělým vrcholem; větvičky krátké, převislé, husté; listy lesklé, zahnuté kupředu, dlouhé 3cm, široké 3 - 4mm

- 'Dovastoniana'/var. dovastoniana - stromovitý až keřovitý habitus; výška 3 - 5m; větve vodorovné, dlouhé, špičky svislé; borka tmavěhnědá; listy tuhé, tmavězelené až černozele, dlouhé 2 - 3,5cm, široké 3mm; prakticky celý samčí

- 'Dovastonii Aurea' - rozložitý keřovitý habitus; výška i šířka 3 - 5m; větve vystoupavé, na vrcholu až vodorovné; listy žlutozelené se žlutým okrajem

- 'Elegantissima' - větve rozkladité, uprostřed vodorovné, tlusté, větvičky světležluté; listy žlutě pruhované, později i bílopestře, ve stínu zelené, dlouhé 1 - 1,5cm; bohaté plody; samičí

- 'Elvastonensis' - keřovitý kuželovitý habitus; větve v mládí oranžové; listy žluté, v zimě oranžové, později zelené; pomalý růst

- 'Epacridioides' - zakrslý hustý křovitý habitus; výška 1m; větve krátké, husté; listy krátké, špičaté, bledězelené, na starších exemplářích dvouřadé, dlouhé 1,3 - 1,7cm

- 'Erecta'/var. erecta - široký křovitý habitus; výška do 8m, šířka větší; listy šedozele, krátké, úzké; samčí

- 'Erecta Aurea' - široký křovitý habitus; výška do 8m, šířka větší; větve vzpřímené; listy žluté bez

zeleného pruhu; samčí

- 'Erecta Aureovariegata' - široký křovitý habitus; výška do 8m, šířka větší; listy zelené, krátké, husté, zahnuté vzhůru, na okraji žluté, spodní strana světležlutá, uvnitř žlutozelené, dlouhé 2 - 2,5cm, široké 2mm; samčí
- 'Ericoides' - zakrslý křovitý habitus; výška 1m; větvičky krátké, slabé, vzpřímené; listy drobné, vřesovcovitého vzhledu
- 'Expansa' - široký rozkladitý křovitý zpravidla asymetrický habitus; větve vystoupavé; listy zpravidla srpovité, tmavězelené, dlouhé 2,5 - 3cm
- 'Fairview'
- 'Fastigiata'/var. fastigiata/var. hibernica/T. fastigiata (Pyramidální tis) - sloupovitý habitus; výška 4 - 7m, starší exempláře téměř i stejně široké; listy k zemi zahnuté, temnězelené, dlouhé 2 - 3cm; samičí
- 'Fastigiata Aurea' - sloupovitý habitus; listy žluté
- 'Fastigiata Aureomarginata' - sloupovitý habitus; listy na mladých větvích mají žluté později bledězelené okraje
- 'Fastigiata Aureovariagata' - sloupovitý habitus; listy žlutopestré
- 'Fastigiata Nova' - štíhlý sloupovitý habitus; listy menší, tmavězelené; rychlý růst
- 'Fastigiata Robusta' - strnule sloupovitý habitus; výška 3 - 8m; listy delší, světlezelené, dlouhé 3cm, široké 3mm; odolný
- 'Fastigiata Sibirica' - přísně sloupovitý habitus; listy tmavězelené, dlouhé do 4cm
- 'Fastigiata Variegata' - sloupovitý habitus; listy bílopestře, později zelené
- 'Fastigiata Viridis' - sloupovitý habitus; listy husté, zploštělé, slabé, lesklé, bledězelené, dlouhé 2,5cm, spodní strana světlejší
- 'Fisheri' - široký habitus; větve vodorovné, mladé větve i listy z části žluté, zbytek zelený
- 'Fowle' - kompaktní habitus; šířka 2x taková jako výška
- 'Fowle's Dwarf' - vzpřímený rozkladitý habitus; listy malé, zelené
- 'Glauca'/'Blue John' - řídký habitus; větve rozkladité; listy zahnuté vzhůru, tmavě modrozelené, dlouhé 1,5 - 2,5cm, spodní strana světlejší
- 'Gold Haze' - keřovitý vzpřímený habitus; listy žluté
- 'Golden Nugget' - zlatožluté okraje jehlic
- 'Goud Elsje' - vzpřímený úzce nálevkovitý kompaktní habitus; listy žluté; pomalý růst
- 'Gracilis Pendula' - silný habitus; větvičky přeslenité, převislé; listy modrozelené, husté, široké, zahnuté
- 'Great Column'
- 'Green Columna' - úzce kuželovitý řídký habitus; větve vzpřímené, řídce větvené; listy vejčité, tmavězelené; pomalý růst
- 'Green Diamond' - zakrslý zploštěle kulovitý habitus; v 25ti letech výška 65cm, šířka 1m; listy krátké, široké, husté, tmavězelené
- 'Handsworthiana' - úzce kuželovitý hustý habitus; větve krátké, vzpřímené; listy zahnuté k zemi, tmavězelené, spodní strana bledší, délka 1,5 - 1,8cm, šířka 3mm
- 'Herynek' - zakrslý habitus; v 10ti letech výška 30cm, šířka 20cm; listy krátké
- 'Hessei' - vzpřímený kompaktní habitus; listy z části zahnuté, tmavězelené s nápadným centrálním žebrem, dlouhé 3 - 3,5cm, široké 3 - 4mm, spodní strana bledězelená
- 'Hicksii'
- 'Horizontalis'/T. horizontalis - široký habitus; vrcholové větve zahnuté vzhůru; listy zpravidla mírně zahnuté, dlouhé do 2,5cm, široké 4mm
- 'Horizontalis Elegantissima' - široký habitus; vrcholové větve zahnuté vzhůru; listy žlutopestré, zpravidla mírně zahnuté, dlouhé do 2,5cm, široké 4mm
- 'Cheshuntensis' - široce kuželovitý habitus; větve vystoupavé; v 10ti letech výška 1,6 - 1,1m; jehlice husté, menší, lesklé, dlouhé 3cm, široké 4mm, spodní strana tmavě modrozelená, na koncích větví menší
- 'Imperialis' - vzpřímený habitus; větve husté, vystoupavé; listy paprscité, slabé, mírně zahnuté, lesklé, tmavězelené, dlouhé 2,5 - 3cm a široké do 3mm

- 'Ingeborg Nellemann' - široký kompaktní habitus; v 10ti letech výška 1m, šířka 1,3m; větve vystoupavé, větvičky v mládí žluté; starší listy mají žluté okraje
- 'Intermedia' - široký habitus; větve tlusté, vzpřímené, krátce větvené; jehlice paprscité, řídké, ztlustlé, dlouhé 1,5 - 2,5cm, široké 2 - 3mm, na vrcholu mají červenou skvrnu
- 'Intermezzo'
- 'Jacksonii'/f. pendula - široký habitus; větve méně pravidelněji převislé; listy uvnitř zahnuté, bledězelené
- 'Knirps' - zakrslý široký asymetrický habitus; ve 20ti letech výška 30 - 50cm; větve tmavěhnědé; listy tmavězelené, prakticky paprscité, dlouhé 0,8 - 2,5cm, široké 2 - 3mm
- 'Kordes'
- 'Kouty' - kompaktní široký habitus; rašící části žlutobronzové
- 'Linearis' - rozkladitý habitus; větve dlouhé; listy úzké, dlouhé, zpravidla bledě žlutozelené
- 'Litfass' - úzce sloupovitý s mnoha hlavními větvemi; v 10ti letech výška 2,2m; listy lesklé, tmavězelené, zahnuté
- 'Litomyšl' - hustě zploštěle kulovitý habitus; v 18ti letech výška 70 - 80cm, šířka 80 - 90cm; listy krátké, silné, zelené, 2řadé, dlouhé 1 - 1,5cm
- 'Lutea'/f. luteobaccata/var. xanthocarpa - vzpřímený keř; výška 3 - 5m; listy tmavězelené; plody mají žlutý míšek
- 'Melfard'/f. Melfardii - sloupovitý hustý habitus; listy malé, tmavězelené
- 'Minima'
- 'Nana' - zakrslý široký habitus; výška do 60cm; listy malé, tmavězelené
- 'Neidpathensis' - sloupovitý až prakticky kuželovitý habitus s volným vrcholem; samčí
- 'Nissen's Corona'/Aprather Typ 1/'Corona' - široký habitus; výška 1m, šířka 5m; listy bledězelené
- 'Nissen's Kadett'/Aprather Typ 2/'Kadett' - řídký vzpřímený habitus bez centrálního kmene; větve vystoupavé; listy tmavězelené, jemné
- 'Nissen's Page'/Aprather Typ 4/'Page' - křovitý uzavřený vzpřímený habitus; větve krátké; listy bledězelené
- 'Nissen's Präsident'/Aprather Typ 3/'Präsident' - rozložitý keřovitý habitus; výška 1,5 - 2m, šířka 4 - 5m; větve vystoupavé, na vrcholu až prakticky vodorovné; listy tmavězelené
- 'Nissen's Regent'/Aprather Typ 5/'Regent' - široký asymetrickější habitus; výška 1m, šířka až 6m; listy jemné, tmavězelené
- 'Nutans' - zakrslý široký habitus s plochým vrcholem; výška 1m; větve asymetricky odstávají, větvičky jsou bohaté, slabé, hnědé, špičky částečně převislé; listy paprscité, tmavězelené, dlouhé 0,5 - 1cm, na koncích větví dlouhé pouze 2 - 3mm, ale na vrcholku mají standardní délku a jsou mírně zahnuté, spodní strana je bledší
- 'Osterberg' - široce sloupovitý hustý habitus; listy drobné, zelené
- 'Overeynderi' - široce keřovitý symetricky pyramidální habitus; výška 3 - 5m; větve vzpřímené, bohatě větvené; listy špičaté, mírně zahnuté, tmavězelené, dlouhé 2cm, široké 2mm, spodní strana světlejší
- 'Overeynderi Tharadtensis'
- 'Paulina' - zakrslý hustý kuželovitý habitus; ve 20ti letech výška i šířka 1m; větve vystoupavé; listy paprscité, modrozelené, lesklé, centrální žebro vystouplé, dlouhé 0,5 - 1,5cm, široké 1,5mm
- 'Pendula' - větve převislé; listy krátké; pomalejší růst
- 'Pendula Graciosa' - převislý habitus; kmen chudě větvený, větvičky převislé, postranní větve dlouhé a zkroucené
- 'Pirat'
- 'Procumbens' - zakrslý hustý rozložitý asymetricky větvený habitus; výška do 50cm; listy na mladých větvích husté, na starých řídké, čárkovité, tuhé, zelené (v zimě mírně bronzové), dlouhé do 1,5cm, široké 2mm a na spodní straně světlejší
- 'Prostrata' - zakrslý zploštělý habitus; výška 1,5m, šířka 50cm; větve vodorovné; listy husté, symetrické, 1/2paprscité, dlouhé 2cm, široké 2mm, šikmo vzpřímené, lesklé, tmavězelené, s výraznějším centrálním žebrem
- 'Pseudoprocumbens' - zakrslý habitus s 1/2kulovitým vrcholem; větve dlouhé, tlusté, sehnuté k

zemi; listy bledězelené, dlouhé 1,2 - 3cm

- 'Pumila Aurea' - polštářovitý hustý asymetrický až kuželovitý habitus; listy celoročně žluté
- 'Pygmaea' - zakrslý hustý habitus; výška i šířka 30cm; větve vzpřímené, husté, větvíčky dlouhé 2 - 4cm; listy paprscité, slabé, lesklé, bledězelené, dlouhé 0,5 - 1cm, široké 1mm
- 'Raket' - široce kuželovitý habitus; listy tmavězelené, dlouhé 1,5 - 2cm, široké 2 - 2,5mm, spodní strana bledší
- 'Repandens' - zakrslý široce rozkladitý habitus; výška do 40 - 50cm, šířka 5 - 6m; větve vodorovné, postranní převislé, tuhé; listy zahnuté, tmavězelené, směřující kupředu a vzhůru, dlouhé 2 - 3cm, široké 3mm, centrální žebro vyniklé; samičí
- 'Repandens Aurea' - výhony z 'Dovastonii Aurea'
- 'Rinteln' - vzpřímený mírně asymetrický habitus; v 15ti letech výška 1,8m, šířka 1,5m; listy dlouhé 3cm
- 'Rushmore' - úzce (později šíře) nálevkovitý symetrický habitus; v 15ti letech výška i šířka 1,2m; listy tlusté, vejčité, tmavězelené, přilehlé
- 'Semperaurea' - keřovitý široce vzpřímený habitus se zkoseným vrcholem; výška i šířka do 2m; větvíčky bohaté, krátké, žlutohnědé; listy se ke koncům větví zkracují, jsou mírně zahnuté, mírně vzpřímené nebo naopak svislé, žluté, dlouhé 1 - 2cm, spodní strana žlutozelená anebo pouze na okraji žlutá
- 'Schwartzgrün' - keřovitý symetrický kompaktní habitus; v 10ti letech výška 1,2m; listy tmavězelené
- 'Silvanus Cone' - vzpřímený kuželovitý kompaktní habitus; listy krátké, špičaté, mírně zahnuté a tmavězelené
- 'Spieckermann' - širší než vysoký habitus bez terminálu
- 'Standishii' - sloupovitý hustý habitus; větve vzpřímené; listy žluté, dlouhé 2,5cm, široké 3 - 4mm, centrální žebro vystouplé, spodní strana žlutá
- 'Summergold' - rozložitý keřovitý habitus s plochým vrcholem; výška 1 - 2m; větvíčky mírně šikmo vystoupavé; listy zahnuté, na okraji žluté, v létě celé žluté, dlouhé 2 - 3cm, široké 2 - 3mm; pomalý růst
- 'Thomsen'/'Thomsen's Dwarf' - široce sloupovitý řídký habitus; listy tmavězelené
- 'Washingtonii'/var. washingtonii - rozložitý kompaktní keřovitý habitus; výška 2 - 4m; větve vystoupavé, při vrcholu až vodorovné, větvíčky různě dlouhé, žlutozelené, konce převislé; listy zahnuté, v létě žlutozelené, na okraji žluté, v zimě přechází do bronzového nádechu
- 'Weeping Curl' - zakrslý kulovitý řídký asymetrický až mírně stočený habitus; listy bledězelené
- 'Westerstede' - vzpřímený kompaktní habitus; listy jemné, tmavězelené
- 'Wiesmoor Gold' - asymetrický sloupovitý habitus; listy v létě žluté, v zimě do zlatova

Má rád stinná stanoviště s humózní vlhkou a zásaditou půdou, sutě, skalnaté kaňony, atp. Dokáže ale růst bez problémů i v jiné. Trvalé zamokření ale nemá rád.. Velmi dobře snáší řez i znečištěné ovzduší.

Množí se semeny nebo řízkováním (řízkovanci jsou keřoviti).

Taxus brevifolia (Tis západoamerický)

oblasti: Alberta, Aljaška, Britská Kolumbie, Idaho, Kalifornie, Montana, Nevada, Oregon, Washington

Roste v Kanadě a USA v podobě dvoudomého keře nebo stromu s kuželovitou korunou. Dorůstá výšky do 15 (i 25)m při průměru kmene 0,6 - 1,4m. Kmen může být křivolaký i zploštělý. Borka je růžovofialově až hnědorůžovofialově šupinatá. Dřevo je tvrdé a trvanlivé. Větve jsou vodorovné až mírně směřující k zemi, v mládí zelené, pokryté zbytky bázemi odumřelých listů. Listy jsou zelené, čárkovité, špičaté s hrotem, pružné, zpravidla zahnuté, dlouhé 0,8 - 3,5cm, široké 1 - 3mm, mají 2 žlutozelené stomatální pruhy, bázi dlouhou 5 - 8mm a řapíky jsou dlouhé 1mm. Samčí šištice vyrůstají samostatně nebo ve svazečcích, pupeny jsou kulovité a zelené, semena jsou vejčitá, 2 -

4hranná, dlouhá 5 - 7mm a míšek je červený, velký 1cm.

Pro naše podmínky je dostatečně mrazuvzdorný (méně než *T. baccata*). Vyhovují mu chráněná místa.

Taxus canadensis (Tis kanadský)

oblasti: Connecticut, Illinois, Indiana, Iowa, Kentucky, Labrador, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Severní Karolína, Tennessee, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Roste v Kanadě v podobě zpravidla jednodomého nízkého rozkladitého keře (i stromu). Dorůstá výšky do 2 (i 3,7)m. Borka je načervenalá a tenká. Větve jsou rozkladité, vystoupavé, v mládí krátké, bohatě olistěné, pupeny žlutohnědé a šupiny jsou vejčité, tupé a kýlnaté. Listy jsou husté, 2řadé, čárkovité, tmavězelené až nažloutlé, dlouhé 1 - 2,5cm, široké 0,5 - 2,4mm, spodní strana je světlezelená, mají 2 světlé stomatální pruhy a na okraji jsou zelené. Míšek je bleděčervený a semena jsou mírně zploštělá a dlouhá 4 - 5mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Aurea' - zakrslý kuželovitý hustý vzpřímený habitus; listy malé, husté, žlutopestře
- 'Pyramidalis'/var. stricta - zakrslý vzpřímený habitus; větve vystoupavé, konce převislé, rašící žlutozelené, v létě bledězelené, v zimě hnědé; listy u bází větví dlouhé do 1,8cm, široké 2,5mm, ke konci větve se mírně zkracují
- 'Stricta' - vzpřímenější habitus; listy v zimě bronzovozelené; plody červené

Vyhovuje mu stín, vlhká půda a stín. Je výborně mrazuvzdorný.

Taxus chinensis

oblasti: Čína

Taxus cuspidata (Tis japonský)

oblasti: Connecticut, Delaware, Japonsko, JV Sibiř, Kentucky, Korea, Massachusetts, New York, Ohio, Pennsylvania, Sachalin, V Čína, V Sibiř

Roste v Japonsku, Koreji, Mandžusku, Kurilech a Sachalinu v podobě rozkladitého dvoudomého keře až stromu. Dorůstá výšky 5 - 10 (i 20)m. Listy vyrůstají na větví ve tvaru V, jsou tmavězelené, uťaté a dlouhé 1,5 - 2,5cm. Samčí květy jsou nápadnější, nažloutlé až bělavé. Plody mají dužnatý červený míšek velikosti 5 - 6mm a méně nápadné semeno Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Adams' - sloupovitý habitus
- 'Amersfoort' - keřovitý habitus; větve pevné, rozkladité; listy krátké, eliptické, zploštělé; pomalý růst
- 'Aurea' - zakrslý hustý habitus; ve 20ti letech výška 30cm, šířka 90cm; listy v mládí žluto, později zelenají
- 'Bobbink' - kuželovitý kompaktní habitus
- 'Bright Gold' - rozkladitý habitus; listy žlutě pruhované, vytrvávající
- 'Capitata' - vzpřímený stromovitý habitus; samčí i samičí
- 'Columnaris' - široký sloupovitý habitus, vrcholek širší než báze; listy tmavězelené
- 'Densa'/var. densa - zakrslý široký zploštělý habitus; v 50ti letech výška do 1,2m, šířka 6m;

větvičky bohaté, vzpřímené; listy tmavězelené; samičí; pomalý růst

- 'Dwarf Bright Gold' - rozkladitý habitus; listy žluté
- 'Expansa' - vázovitý habitus s proláklinou uprostřed; ve 20ti letech výška i šířka 3m
- 'F & F Compacta' - širší než vysoký; listy v zimě bronzové; pomalý růst
- 'Farmen' - široce keřovitý kompaktní habitus; výška 2m, šířka 3,5m; větve slabé, husté; listy silné, špičaté, tmavězelené; pomalý růst
- 'Golden Jewel' - pyramidální habitus; výška 3 - 4,5m, šířka 1,2 - 1,8m; listy v létě žluté, později zelené
- 'Golden Treasure' - obloukovitě rozkladitý habitus; výška 0,9 - 1,5m, šířka 1,5 - 1,8m; listy v mládí žluté
- 'Green Valley' - keřovitý habitus; výška 1m, šířka 2m; větve zkoseně vystoupavé; listy zahnuté, špičaté, lesklé, tmavězelené, dlouhé do 2,5cm
- 'Greenwave' - zakrslý kupkovitý habitus; větve obloukovité; listy tmavězelené
- 'Intermedia'
- f. latifolia - Hokkaidó, Sachalin, Mandžusko; keřovitý, hustý habitus; listy dlouhé do 2,4cm, široké 2mm; semena i širší než delší
- 'Low Spreading' - zakrslý habitus; výška do 1m
- 'Luteobaccata' - žlutý míšek
- 'Minima' - zakrslý vzpřímený asymetrický habitus; výška 30cm; větvičky hnědé; listy kopinaté, lesklé, tmavězelené, dlouhé 0,4 - 1,2cm
- 'Minute Weston' - sloupovitý habitus; výška 2,1m, šířka 24cm; listy tmavězelené
- 'Monloo'/'Emerald Spreader' - výška 70cm, šířka 3m; listy v zimě tmavězelené; samičí
- 'Nana' - zakrslý asymetricky široký habitus; v 50ti letech výška 3m, šířka 6m; větve rozkladité, tuhé, větvičky krátké; listy mírně 2řadé, zpravidla paprscité, zelené až tmavězelené, dlouhé 2 - 2,5cm, pomalý růst
- 'Nana Aurescens' - zakrslý rozkladitý habitus; listy žluté, odolné
- 'Nana Pyramidalis' - kompaktní kuželovitý habitus; pomalý růst
- 'Nigra' - listy tmavězelené
- 'North Coast' - kulovitý habitus; výška 1,2m, šířka 2,4m; dobře snáší sucho a zimu
- 'Prostrata' - zakrslý habitus; výška do 1m, šířka 3m; větve rozkladitého, vodorovné, mírně vystoupavé; listy mírně zahnuté, tmavězelené, dlouhé 2cm, na spodní straně šedozelelé
- 'Robusta' - úzce sloupovitý habitus; větve silné; listy tmavězelené, mírně zahnuté, tmavězelené, dlouhé do 3,5cm, spodní strana nažloutlá; samičí
- 'Rustique' - řídký mohutný habitus; větvičky asymetricky zkroucené; listy kopinaté, mírně zahnuté, tmavězelené, dlouhé do 4cm, na podzim mírně bronzové
- 'Sieboldii' - kompaktní vzpřímený habitus
- 'Strait Hedge'/T. baccata 'Strait Hedge' - mohutný habitus; některé větve vzpřímené; listy tmavězelené; záhy plodící
- 'Stricta' - zakrslý vzpřímený kuželovitý asymetrický habitus
- 'Thayerae' - kupkovitý habitus; výška 1,5m, šířka do 3m
- 'TV' - kompaktní rozkladitý habitus; výška 1,2m
- 'Tvurdy' - pyramidální habitus; výška 2,4m, šířka 1,2m
- 'Winter Jewel' - vzpřímený pyramidální habitus; výška 3m, šířka 2,4m

Vyhovuje mu polostín, mírně vlhká půda, plné slunce (s dostatkem vláhy) nebo polostín. Dobře snáší znečištěný vzduch a řez.

Množí se semeny (stromovitý habitus) nebo řízkami (keřovitý habitus).

Taxus floridana (Tis floridský)

oblasti: Florida

Roste na Floridě podél řeky Appalachicola v podobě dvoudomého zpravidla vícekmenného keře nebo stromu. Dorůstá výšky do 6 (i 10)m při průměru kmene do 38cm. Borka je hnědá, tenká a šupinatá. Větve jsou tlusté. Listy jsou tmavězelené, mohou být zahnuté, dlouhé 1 - 3cm, široké 1 - 2,2mm, na spodní straně světlezelené s 2ma našedlými pruhy. Semena jsou eliptická a dlouhá 5 - 6mm.

Taxus fuana

oblasti: Kašmír, Nepál, Pákistán, S Indie, Xizang (Tibet)

Roste v Číně, Kašmíru, Nepálu, Pákistánu a Indii v podobě stromu nebo keře. Dorůstá výšky do 12m. Pupeny jsou vejčité. Listy jsou zelené, čárkovité, podvinuté, špičaté, dlouhé 1,2 - 3,5cm, široké 1,2 - 2,5mm, mají světležluté stomatální pruhy, bázi klínovitou a řapíky jsou dlouhé 1 - 2mm. Samčí šištice jsou vejčité, dlouhé 6 - 8mm, míšek je červený, semena jsou podlouhlé, na stranách zploštělá, dlouhá 6 - 7mm a široká 4 - 5mm.

Taxus globosa

oblasti: Guatemala, Mexiko, Salvador

Roste v Mexiku, Salvadoru a Guatemale v podobě stromu nebo keře. Dorůstá výšky do 4,6 - 7 (i 15)m. Listy jsou bledězelené až šedozelené, lesklé, na okraji podvinuté, čárkovité, krátce špičaté, mohou být zahnuté, přisedlé, dlouhé 1,5 - 3cm, spodní strana je světlá, stříbřitá a centrální žebro je na spodní straně vyniklé. Plody mají červené mísky větší velikosti než u ostatních tisů, semena jsou vejčitá s hrotem a dlouhá 5mm.

Taxus sumatrana (Tis sumaterský)

oblasti: Afganistán, Bhútán, Filipíny, Indie, Myanmar (Barma), Nepál, Sulawesi (Celebes), Sumatra, Vietnam, Xizang (Tibet)

Roste od Afganistánu a Indie po Čínu, Sumatru a Filipíny v podobě stálezeleného stromu nebo keře. Dorůstá výšky 14 - 45m při průměru kmene až 1m. Borka je na kmeni šedočervená a asymetricky se odlupuje. Listy jsou úzce kopinaté, mírně zahnuté, špičaté, žlutozelené, vyrůstají ve šroubovici ve 2 řadách, mají délku 1,2 - 2,7 (i 4)cm, šířku 2 - 3mm, báze je sbíhavá a spodní strana je světlezelená se 2ma širokými hnědožlutými stomatálními pruhy. Semena jsou peckovitá, zploštěle vejčitá, zpravidla 3hranná, dlouhá 6 - 7mm, široká 3 - 4mm a míšek je načervenalý.

Taxus wallichiana (Tis himálajský)

oblasti: Bhútán, Myanmar (Barma), S Indie, Sikkim, Vietnam, Yunnan

Roste v Číně, Bhútánu, Indii, Myanmaru a Vietnamu v podobě stromu nebo keře. Dorůstá výšky do 30m. Borka je šedohnědá, načervenalá nebo narůžovofialovělá, šupiny jsou 3úhle vejčité. Listy svírají k větvičce úhel 50 - 90°, jsou tmavězelené, lesklé, čárkovité až kopinaté, zašpičatělé až protažené, zpravidla zahnuté, dlouhé 0,9 - 4,7cm, široké 1,5 - 5mm, spodní strana je světlejší, okraj může být podvinutý a řapíky jsou dlouhé max. 1mm. Samčí šištice jsou řídké, vyrůstají na 2letých větvích, jsou max. krátce stopkaté, vejčité, světležluté, dlouhé 5 - 6mm, široké 3mm, mívají 6 široce

vejčitých světlezelených listenů, míšek je červený až oranžový; semena bývají vejčitá až obvejčitá, dlouhá 5 - 8mm a široká 3 - 5mm. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *chinensis*/T. *baccata* subsp. *cuspidata*/T. *baccata* var. *sinensis*/T. *cuspidata* var. *chinensis*/T. *chinensis* - Čína, Vietnam; listy čárkovité, mohou být zahnuté, tlusté, dlouhé 1,5 - 2,2cm, široké 3mm, centrální žilka stejné barvy jako stomatální pruh, okraj zploštělý
- var. *mairei*/T. *chinensis* var. *mairei*/T. *mairei*/T. *speciosa*/Tsuga *mairei* - Čína, severní Indie, Myanmar, Vietnam; listy čárkovité, zpravidla zahnuté, tlusté, dlouhé 2 - 3,5cm, široké 2 - 4mm, centrální žilka jiné barvy než stomatální pruh, okraj podvinutý
- var. *wallichiana*/T. *baccata* subsp. *wallichiana*/var. *yunnanensis*/T. *yunnanensis* - Bhútán, severní Indie, severní Myanmar, Sikkim, jižní Vietnam; listy čárkovité až kopinaté, tenké, měkké

V našich podmínkách není mrazuvzdorný.

Množí se semeny, řízkováním i roubováním.

Taxus x hunnewelliana

Kříženec T. *baccata* a T. *cuspidata*. Více se blíží k T. *cuspidata*, je ale štíhlejší, lépe větvený, jehlice jsou užší, z části směřují kupředu, jsou světlejší, v zimě zpravidla načervenalé a na spodní straně je zelený okraj více jak 1/2 široký bledězeleného stomatálního pruhu.

Taxus x media (Tis prostřední)

Kříženec T. *baccata* 'Fastigiata' a T. *cuspidata*. Roste v podobě rozložitého hustého dvoudomého keře. Pod zemí vytváří bohatě větvené kořeny. Listy jsou tmavězelené, 2řadé a dužnatější. Samčí květy mají nažloutlou až bělavou barvu. Samičí mají květy nenápadné, plody jsou velké 5 - 6mm, slizovité s červeným míškem ze kterého vyčnívá semeno. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Adams' - sloupovitý habitus; výška 3 - 6m; samičí
- 'Amherst' - široký kompaktní strnule větvený habitus; ve 12ti letech výška 1,8 - 2,5m; listy husté; samčí
- 'Andersonii' - rozkladitý habitus; výška 1,5m, šířka 2,4m
- 'Andorra' - vzpřímený habitus; ve 20ti letech výška 3m, šířka 2,5m; listy tmavězelené; samičí
- 'Anthony Wayne' - sloupovitý habitus; listy žlutozelené až bledězelené; rychlý růst
- 'Bald Hill No. 1' - úzce sloupovitý habitus; listy tmavězelené
- 'Bald Hill No. 2' - sloupovitý habitus; listy tmavězelené
- 'Bean Pole' - velmi úzce vzpřímený habitus; listy tmavězelené
- 'Berryhill' - ve 20ti letech výška 1,5m, šířka 2,7m; samičí
- 'Brevicata' - široký řídký habitus; ve 20ti letech výška i šířka 4m; listy širší, hrubší; samčí
- 'Brownii' - zploštěle kulovitý hustý habitus; výška 2,5m, šířka 3,5m; větve krátké; listy tmavězelené, mírně zahnuté, dlouhé 1,5 - 2cm
- 'Citation' - vzpřímený habitus; výška 2,7m, šířka 1,5m; listy tmavězelené
- 'Cliftonii' - široký mírně asymetrický řídký habitus; listy jsou až rozčísnuté či 1/2 paprscité, bledězelené, dlouhé 2cm, široké 2mm; samičí
- 'Cole' - výška i šířka 2m; samičí
- 'Costich' - široce sloupovitý habitus; ve 20ti letech výška do 1,8m, šířka 1m; větvičky krátké
- 'Dark Green Pyramidalis' - pyramidální habitus; výška 4,5m, šířka 2,4m
- 'Dark Green Spreader' - kompaktní rozkladitý habitus; v 10ti letech šířka 1,2 - 1,5m
- 'Densiformis' - kompaktní hustý keř 2x násobné šířky než výšky; v 10ti letech šířka 1,2 - 1,5m; větvičky krátké, zelené; listy špičaté, bledězelené, slabé, dlouhé 2 - 2,2cm a široké 2,5mm; samičí

- 'Dutweiler' - široký keřovitý asymetrický zaoblený habitus; výška 1,5m; rychlý růst; samčí i samičí
- 'Ershzam'/'Erie Shores' - rozkladitý habitus; výška 60cm, šířka 1,5m
- 'Everlow' - rozkladitý habitus; výška 60cm, šířka 1,5m
- 'Fairview' - kupkovitý keřovitý habitus; výška 1,5m, šířka 3m; větve šikmo vystoupavé, konečky převislé; listy zelené, při rašení bronzové
- 'Farmen' - hustý až nálevkovitý habitus; v 15ti letech výška i šířka 1,5m; větve vystoupavé; listy zelené, při rašení bledězelené
- 'Flemer' - hustý kuklovitý habitus; ve 20ti letech výška 1,8m, šířka 3,5m; samičí; pomalý růst
- 'Flushing' - úzce sloupovitý habitus; listy tmavězelené, lesklé, dlouhé do 2cm; samičí
- 'Gem' - kupkovitý habitus; výška 1,5m, šířka 3m
- 'Gold Brim' - kulovitý habitus; mladé části jsou žluté, později zelené
- 'Green Wave' - zakrslý kupkovitý habitus; listy tmavězelené
- 'Halloran' - široký kompaktní habitus; ve 20ti letech výška 2m, šířka 1,8m; větve jsou krátké, vzpřímené, tuhé; listy husté, tupě špičaté, tmavězelené, dlouhé 1,5 - 2,5cm, široké 3 - 3,5mm
- 'Hatfieldii'/'f. hatfieldii' - široce kuželovitý vzpřímený habitus; výška do 4m, šířka 3m; listy paprscité, tmavězelené; samčí
- 'Helen Corbit' - kulovitý až rozkladitý habitus; listy v mládí žlutopestré, později zelené
- 'Henry' - rozkladitý habitus; výška 1,2m, šířka 2,4m
- 'Hicksii' - široce sloupovitý habitus; výška do 6m; listy na hlavních větvích radiální, na vedlejších 2řadé, lesklé, tmavězelené, dlouhé 2,5 - 3m, široké 3mm, spodní strana bledší; samčí i samičí
- 'Hillii' - široce kuželovitý až kulovitý habitus; výška 3m; větve husté, vzpřímené, postranní větvičky krátké; listy špičaté, lesklé, bledězelené, dlouhé 2 - 2,2cm, široké 2,5mm, spodní strana zelená
- 'Hiti' - vzpřímený habitus; výška 1,8m
- 'Chadwickii' - zakrslý habitus; výška 1,2m, šířka 1,5m; pomalý růst
- 'Johnnycake' - sloupovitý habitus; výška 3,6m, šířka 1,5m
- 'Kelsey' - kompaktní vzpřímený habitus; ve 20ti letech výška 3,5m, šířka 2,5m; listy husté, ostře špičaté, temně zelené, dlouhé 1,8 - 2cm, široké 2,5mm, spodní strana světlejší; záhy plodící
- 'Kobelii' - kupkovitý habitus; výška i šířka 1,5m
- 'L. C. Bobbink' - vzpřímený habitus; výška 2,4m, šířka 1,8m
- 'Minaret' - vzpřímený sloupovitý habitus 1/2 výšky
- 'Moon' - kompaktní vzpřímený habitus; větve vystoupavé, husté; listy tmavězelené
- 'Natorp' - zakrslejší habitus s plochým vrcholem; šířka 2x větší než-li výška
- 'New Dense' - kompaktní habitus
- 'Newport' - asymetrický kupkovitý habitus; ve 20ti letech výška 0,9 - 1,1m; listy krátké, tmavězelené; samičí
- 'Nidiformis' - zakrslý zploštěle kulovitý řidší habitus s proláklinou na vrcholu; v 15ti letech výška 60cm, šířka 1m; listy tmavězelené
- 'Nigra' - kompaktní habitus; šířka větší než výška, cca 1,5m; listy temnězelené
- 'Nixe' - přísně vzpřímený řidší habitus; listy modrozelené
- 'Ovata' - široce keřovitý vzpřímený habitus; šířka 2 - 3x větší než-li výška; větve až vodorovné; listy krátké, tmavězelené; samičí; pomalý růst
- 'Parade' - sloupovitý široký kompaktní habitus; listy matné, tmavězelené, dlouhé 1,5 - 2cm
- 'Rising Star' - sloupovitý kompaktní habitus; výška 2m, šířka 60cm; listy jemné; samčí
- 'Runyan' - kulovitý habitus; výška 2,4m, šířka do 3,6m
- 'Sargentii'/'f. sargentii' - vzpřímený silný řidší habitus; listy krátké
- 'Sebian' - široký habitus s plochým vrcholem; ve 20ti letech výška 1,8m, šířka 4m; samčí
- 'Sentinalis' - úzce sloupovitý habitus; v 10ti letech výška 2,5m, šířka 60cm, ve stáří i více; listy tmavězelené, zkadeřené; samičí
- 'Slavin' - rozkladitý habitus; výška i šířka 1,2m
- 'Smokestack' - úzce sloupovitý habitus; listy tmavězelené
- 'Stovekenii' - sloupovitý až kuželovitý habitus; ve 20ti letech výška do 3,6m, šířka 1,8m; větve vzpřímené; listy tmavězelené, lesklé, spodní strana bledší s vyniklým centrálním žebrem, stopky červené nebo hnědé; samčí

- 'Strait Hedge'/T. baccata 'Strait Hedge' - úzce sloupovitý, později až rozložitý habitus; výška 3 - 5m, šířka 1 - 1,5m; listy tmavězelené; pomalý růst
- 'Tautonii' - rozkladitý habitus; výška 1,2m, šířka 2,4m; listy celoročně zelené
- 'Thayerae' - široce vázovitý habitus; ve 25ti letech výška 2m, šířka 5m; větve vodorovné až mírně vystoupavé s minimem postranních větviček, konce mírně převislé; listy 2řadé, lesklé,bledězelené, dlouhé 2 - 2,5cm, široké 1,8 - 2mm; samičí; rychlý růst
- 'Vermeulen' - hustý zakrslý až kulovitý habitus; ve 20ti letech výška i šířka 2m; listy tmavězelené; samičí
- 'Viridis'/'Stricta Viridis' - široce sloupovitý řidší habitus; v 15ti letech výška 2,2m, šířka 80cm; větve vzpřímené, mohutné; listy při rašení bledězelené až žlutozelené, později tmavší
- 'Ward'/'Wardii' - zploštěle kulovitý habitus; výška do 2m, šířka 6m; listy husté, tmavězelené, užší; samičí
- 'Wellesleyana' - sloupovitý až vázovitý habitus; výška 1,5m; větve vystoupavé až vzpřímené, zelené, na slunci červenající; listy paprscité, tmavězelené
- 'Yoeii'/'Superdensi' - výška 1,2m, šířka 2,4m; listy péřnaté; rychlý růst

Vyhovuje mu polostín, při dostatku vláhy i plné slunce. Je dobře mrazuvzdorný a dobře snáší řez, chlad i vítr.

Množí se pouze vegetativně.

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K510.php>

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=3465>

<http://www.garten.cz/e/cz/1031-tis-cerveny-taxus-baccata/>

[http://www.hobbyzahrada.cz/data/clanek.asp?id=592&nadpis=Tis%20%C4%8Derven%C3%BD%20\(Taxus%20baccata\)%20-%20kvalitn%C3%AD%20okrasn%C3%A1%20rostlina](http://www.hobbyzahrada.cz/data/clanek.asp?id=592&nadpis=Tis%20%C4%8Derven%C3%BD%20(Taxus%20baccata)%20-%20kvalitn%C3%AD%20okrasn%C3%A1%20rostlina)

<https://www.rostliny.net/>